

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gárdos, Füredi, Mosonyi, Tomori Ügyvédi Iroda - dr. Kovács Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Péchy Kristóf ügyvéd által képviselt alperes ellen, biztosítási szolgáltatás teljesítése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. szeptember 18. napján meghozott, 2.G.40.075/2006/25. számú ítélete ellen, a felperes részéről 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes az ... forgalmi rendszámú pótkocsijára 1999. május 11-i kockázatviselési kezdettel casco biztosítási szerződést kötött az alperessel. A szerződést 2002. január 1-i hatállyal módosították, de a biztosítási feltételekre továbbra is irányadóak maradtak az alperes 405. számú casco biztosítási szabályzatának előírásai. A felperes a pótkocsit a 'B' Kft. ... szám alatti telephelyén tárolta, amelynek őrzését a 'C' Rt. látta el. A felperes azonban - a telephelyen egyedülként - a felesleges adminisztráció elkerülése érdekében nem adta le a járművei kivételére jogosított sofőrök listáját. Emiatt nem vált lehetővé, hogy az őrző-védő szolgálat ellenőrizhesse a gépkocsival való kiállás jogszerűségét. Így a felperes járműveinek a telephelyre való behajtásakor csak a rendszámát jegyezték fel, a telephely elhagyásakor kapujegyet állítottak ki, amelyen a gépkocsivezető bemondása alapján a felperes cégét és a gépkocsi rendszámát tüntették fel; a gépkocsivezető a kapujegyet aláírta.

A fentiek szerint biztosított ... forgalmi rendszámú, 16 tonna fagyasztott hallal megrakott pótkocsit 2005. április 2-án délelőtt a felperes gépkocsivezetője a telephelyen leállította, azt a rakományával 2005. április 4-én szándékozott továbbvontatni. Közben azonban 2005. április 2-án nem sokkal éjfél előtt a telephelyen egy ... típusú nyerges vontató jelentkezett belépésre. A nyerges vontató hamis rendszámmal volt ellátva. A gépkocsi vezető azt közölte a portán, hogy a felperestől jöttek egy pótkocsi hússzállítmányért. A perbeli gépkocsit, rakományával együtt ellopták. A felperes gépkocsivezetője már 2005. április 3-án délelőtt felfedezte a lopást. A felperes haladéktalanul feljelentést tett a rendőrségen, majd az eseményt 2005. április 14-én az alperesnek is bejelentette. Az alperes a fizetési kötelezettsége teljesítését megtagadta.

A felperes keresetében 6.780.150 forint és kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Követelését az alperessel kötött vagyonbiztosítási szerződésre alapította.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta. Azzal védekezett, hogy az 1999. május 10-én megkötött biztosítási szerződésnek az a kitétele, amely szerint a pótkocsit riasztóberendezéssel kell ellátni, a szerződés módosítása után is hatályban maradt. Mivel a felperes e kármegelőzési kötelezettségének nem tett eleget, a helytállási kötelezettsége alól mentesült.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. A döntését a következőkkel indokolta: Az alperes casco biztosítási szabályzata szerint az alperes mentesül a lopáskárok megtérítésének kötelezettsége alól, ha bizonyítja, hogy a járművet vagy a tárolására szolgáló helyiséget nem zárták le megfelelően. A biztosítási szerződés a lopásvédelemre vonatkozó konkrét előírást nem tartalmaz. Ez azonban nem mentesítette a felperest a Ptk. 556. § (3) bekezdésén alapuló kármegelőzési kötelezettsége alól.

A pótkocsi műszaki adottságainál fogva a gépjárművekkel azonos módon nem zárható le, kizárólag lopásvédelmi eszközök alkalmazásával volt az eltulajdonítása megakadályozható vagy megnehezíthető. A felperes a pótkocsira lopásvédelmi eszközöket egyáltalán nem szerelt fel. A pótkocsit egyszerűen „letalpalta”. A „letalpalt” gépkocsit egy vonatával bárki akadály nélkül elvontathatta. Az áruval megrakott jármű elhelyezése különös gondosságot igényel. A tárolásra szolgáló hely lezárt helynek csak akkor minősült volna, ha a védelem a lopást fizikailag akadályozza. A felperes a telephely többi bérlőjével ellentétben nem élt azzal a lehetőséggel, hogy a portaszolgálatot ellátó biztonsági őrök a be- és kilépő személyek jogosultságát ellenőrizhessék. A perbeli pótkocsit is így a felperes cégének bemondásával bárki elvontathatta. A felperes a kármegelőzési kötelezettségeit súlyosan gondatlanul mulasztotta el, amit a Ptk. 556. § (3) bekezdése és 556. § (1) bekezdése alapján az alperes fizetési kötelezettsége alóli mentesülését eredményezte.

A felperes fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatását és az alperes keresetnek megfelelő marasztalását kérte. Azzal érvelt, hogy az alperes

szabályzata általános szerződési feltételnek minősül. Ha az általános szerződési feltétel szövege kétséges, a fogyasztók számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A szabályzat szerint az alperes mentesülését az eredményezhette volna, ha az alperes bizonyítja: a járművet vagy a tárolására szolgáló helyiséget nem zárták le megfelelően, és e tekintetben a Ptk. 556. § (3) bekezdésére és 556. § (1) bekezdésére figyelemmel, szándékosság vagy súlyos gondatlanság terheli. A casco biztosítási szabályzat 7.4.1. és 7.4.2. pontjának rendelkezéseiből is ez következik.

Az volt az álláspontja, hogy az önjárásra képtelen pótkocsi lezárása már az által is megvalósul, hogy a nyerges vontatóról leakasztják. Az alperes mechanikai vagy elektronikus lopás gátló berendezések felszerelését nem írta elő. Szervezett, felkészült és nem alkalmi elkövetőkkel szemben azonban ilyen eszközök is hatástalannak bizonyultak volna. Az alperes a megfelelő lezártág hiánya esetén sem mentesülhetne, mert e vonatkozásban szándékos vagy súlyosan gondatlan mulasztás nem állapítható meg a terhére, ugyanis a pótkocsit a portaszolgálattal ellátott biztonsági személyzet által őrzött zárt telephelyen állította le. A „sofőrlista” leadásának hiánya a biztosítási esemény bekövetkezésének nem volt oka, a lista leadása ugyanis nem akadályozta volna meg a lopást. A gépkocsivezetők személyazonosságát ténylegesen nem ellenőrizték a portán.

Előadta, hogy a büntetőeljárás irataiból megállapítható: a perbeli járműszerelvény beléptetését végző biztonsági őr tájékoztatta az elkövetőket. Nem értékelhető az ő terhére, hogy a bűncselekmény elkövetésében az őrszemélyzet egyik tagja is közreműködött.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, hogy a felperes a „sofőrlista” leadásának elmulasztásával súlyosan gondatlan magatartást tanúsított. A fellebbezésben említett belső információk felhasználásával való elkövetést éppen az tette lehetővé, hogy a telephelyen köztudomású volt: a felperesi cég az egyetlen bérlő, amely a kialakult ellenőrzési rendszerben nem hajlandó részt venni; a cégnév és a rendszám bemondásával a jármű a telephelyről kivihető. Ez nem enyhíti, hanem inkább fokozza a felperes gondatlanságát.

Téves az a felperesi álláspont, hogy a pótkocsi nyerges vontatóról való leakasztásával a pótkocsi lezárttá vált. A felperes az eszközbiztosítási szerződésben való kifejezett megjelölése nélkül is köteles lett volna valamilyen lopásvédelmi eszközt alkalmazni. Ilyen megfelelő eszköz például az úgynevezett királycsapda.

A Fővárosi Ítéletábla megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból lényegében helytálló jogi következtetést is vont le. Helyesen minősítette súlyosan gondatlannak a felperesnek azt a mulasztását, hogy semmiféle lopás gátló berendezést a pótkocsira nem szerelt fel és a telephely többi bérlőjével ellentétben a „sofőrlistát” sem adta le. A pótkocsi valamilyen védelemmel való ellátása a lopás elkövetését, ha bizonyosan meg nem is akadályozta volna, de mindenképpen megnehezítette volna. A felperes a lopás veszélyének csökkentése érdekében semmiféle

intézkedést nem tett. A „sofőrlista” leadása esetén a listán szereplő valamelyik gépkocsivezető nevét a kapuőrnek fel kellett volna tüntetni a gépkocsi kilépésekor. Ha a kapuőr nem a valóságnak megfelelően tünteti fel a gépkocsivezető nevét, az a bűncselekmény elkövetőjének leleplezését fokozta volna.

Az alperes casco biztosítási szabályzata 7.4.2. pontja „súlyos gondatlanság fogalmának meghatározása” címet viseli. A 7.4.2. pont szerint „mentesül a biztosító a lopáskárok és ennek következtében keletkezett egyéb károk megtérítése alól, amennyiben bizonyítja, hogy a járművek tárolására szolgáló helyiséget nem zárták le megfelelően.”

A Ptk. 567. § (1) bekezdése értelmében a Ptk. biztosításra vonatkozó szabályaitól a biztosítási szabályzat és a felek szerződése a biztosított, illetőleg a kedvezményezett hátrányára a törvény kifejezett engedélye nélkül nem térhet el.

A biztosítási szerződésnek, amelynek része, mint általános szerződési feltétel a biztosítási szabályzat is, meghatározható, hogy a biztosító milyen feltételek mellett vállalja a kockázatot, illetve meghatározhatók a helytállási kötelezettséget kizáró körülmények. Azt azonban a Ptk. 567. § (1) bekezdése rendelkezésénél fogva a biztosítási szabályzat nem határozhatja meg, hogy mely biztosított magatartások minősülnek súlyosan gondatlannak. A károsodásban közreható biztosított magatartás vétkesség foka szerinti értékelése a bíróság feladata. Ez a kérdés előre a szabályzatban nem dönthető el, abban állást foglalni esetről esetre, a felek megegyezése hiányában bírósági eljárásban lehet. Az alperes szabályzata ezért csak felelősséget kizáró körülményként jelölhette volna meg a lopás elleni védelem teljes hiányát, de a felperes ezzel kapcsolatos mulasztását a vétkesség szempontjából előre nem minősíthette volna.

Az elsőfokú bíróság azonban helyesen értékelte a kármegelőzési kötelezettség teljesítése körében történt felperesi mulasztásokat súlyosan gondatlannak, ami így a Ptk. 556. § (1) és (3) bekezdése alapján az alperes fizetési kötelezettsége alóli mentesülését eredményezte.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az első fokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helyben hagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes fellebbezési perköltségét is megfizetni.

Budapest, 2009. május 15.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Szücs József s. k. előadó bíró, Dr. Németh László s. k. bíró